ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ

ՍԱՀԱԿ Ծ. ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԱՄԱՆՈՐԻ, ԾՆՆԴՅԱՆ ԵՎ ՄԿՐՏՈՒԹՅԱՆ ՏՈՆԵՐԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ

Ամանորի տոնը Մայր Աթոռում

«Շնորհավոր նոր տարի»— ահա խոսքեր, որ բխում են ամեն մի մարդու բերանից, երբ ամանորի օրը առավոտյան տանից դուրս գալիս, հանդիպում է իր ծանոթներին և բարեկամներին։

Դեռ գիշերը, դեկտեմբերի 31-ին, սեղանի շուրջը բարեկամներով շրջապատված, ուղիղ ժամը 12-ին, մարդիկ հրաժեշտ են տալիս հինին և նորի գալուստը շնորհավորում ու բարեմաղթանքներ անում իրար։

Անշուշտ, նոր տարվա շեմքին, Մայր Աթոռի միաբանությունն ու Հոգևոր Ճեմարանի ուսանողությունը չէին կարող նման եղբայրական սեղանի շուրջը չնստել։

Վեհափառ Հայրապետի բարեհաճ կարգադրությամբ, Ճեմարանի հանդիսադահլիճում պատրաստված էր ճոխ սեղան, ուր հավաքվել էին միաբանության անդամները, Ճեմարանի դասախոսական կազմը, ուսանողները և վանքի ծառայողները։ Ռեկտոր Մ. Մինասյանի շնորհավորական խոսքից հետո, ընտրվում է սեղանի կառավարիչը։ Ելույթ են ունենում դասախոսները, միաբանության անդամները և ուսանողները, որոնցից, առանձնապես, աչքի է ընկնում Իգնատիոս սարկավագը իր յումորով գրված «կաղանդչեքներով» ուղղված միաբանության, ուսուցչական կազմին և ուսանողության։

Երգը, պարը, խինդն ու ծիծաղը, համադամ պասուց կերակուրները, քաղցրեղենի հետ, ուրախ ու քաղցր տրամադրություն են ստեղծում, որին սրտանց մասնակից են լինում բոլորն անխտիր։

Բավական ուշ բոլորը ցրվում են։

Կիրակի, հունվարի 1

Դեռ իրիկվանից արդեն զգացվում էր նոր տարին։ Ժամը 11-ին ղողանջում են Մայր Տաճարի զանգերը։ Ժողովուրդը գալիս է Տաճար նախ՝ իր աղոթքը մատուցանելու Աստծուն, ապա՝ ներկա լինելու իր սիրելի Վեհափառ Հայրապետի համար մատուցվելիք մաղթանքին։

Ս. Պատարագը վերջացավ։ Վեհափառ Հայրապետը իր տեղը բռնեց Իջման Սեղանի առաջ։ Ոսկեթել թանկարժեք շուրջառը առած, Հայրապետական գավազանը և ականակուռ ոսկյա խաչը ձեռքին, կանգնած էր ազգի Հովվապետն իր պարթև հասակով, քաղցր ու լուրջ դեմքով։

Հանդիսադիրն էր Գերաշնորհ Տեր Վահան Արքեպիսկոպոս Կոստանյանը, որը հայրապետական մաղթանքից հետո, խոսեց հավուր պատշաճի քարոզ և բարեմաղթություններ արեց Վեհափառ Հայրապետի արևշատության համար։

«Էջ միածինն ի հօրէ» շարականի երգեցողության ժամանակ սկսեցին ղողանջել Տաճարի զանգերը, որի ժամանակ բոլորի սրտում ու մտքում միայն մի խոսք էր հնչում՝ «Մի՛շտ անշարժ պահեա՛ զաթոռ Հայկազեանն»։

Մաղթանքը վերջացավ։ Բոլորը, ծնրադիր, շնորհավորելով Վեհի նոր տարին, համբուրեցին Նրա Ս. Աջը։ Հետո միաբանությունն ուղեկցեց Հայրապետին մինչև Վեհարան, որ-

տեղ հավաքվեցին նաև Ճեմարանի ուսուց- չական կազմը և այլ հյուրեր։

Վեհը բարեհաճեց սեղանատուն հրավիրել հյուրերին։ Տ. Վահան Արքեպիսկոպոսը ա- ռաջարկեց խմել Վեհի կենացը։ Տ. Նիկողա- յոս ավագ քահանան երգեց «Տէր, կեցո՛ դու զՀայս» մաղթերգը։

Սեղանի կառավարիչ ընտրվեց Տ. Սահակ Ծ. Վարդապետը, որի առաջարկած կենաց բաժակները ընդունվում էին խանդավառու- թյամբ, մանավանդ, երբ նա առաջարկեց խմել Կիլիկիո շնորհազարդ Տ. Տ. Գարեգին Ա. կաթողիկոսի կենացը։ Վեհափառի խրա- տական և եղբայրասիրական խոսքերից հետո, ներ- կա եղողները համբուրելով Նրա Ս. Աջը և մի-մի օրինակ օրացույց ստանալով ցրվեցին, իրենց հետ տանելով Վեհափառի հայրական բարի և քաղցր վերաբերմունքի լավագույն հիշողությունները։

Հունվարի 5, Ճրագալույց

Դեռ առավոտից ուխտավորները հավաք- վում էին։ Գալիս էին մոտակա և հեռու գյու- ղերից՝ տոնելու Աստվածահայտնության տո- նը։

Ժամը 3-ն է։ Լսվում է զանգահարության ձայնը. դա «աղջամուղջն» է։ Եւ ժողովուրդը մտնում է տաճար։ Իրենց խուցերից դուրս են գալիս վարդապետները՝ պատմական, խոր- հրդավոր սև վեղարներով, և միաբանության այլ անդամները։

Դարձյալ զանգահարություն։ Դասերում կանգնած են միաբանները, սարկավագնե- րը, դպիրները, իսկ ժողովուրդը Իջման սե- ղանը շրջապատած և դասերի հետև սպա- սում է «Օրհնեալ Տեր Մերին»։

Ջահերի և էլեկտրականության լուսավո- րությունը ողողում է տաճարը։ Սրբոց պատ- կերները և Ավագ սեղանը լույսի մեջ փայլ- փլում են։

Սկսվում է ժամերգությունը։ Իրար հետևող «Ողորմեաները» նախադուռն են լինում ժա- մերգության։

Ամենի սիրտը բերկրալի է, ուրախ և զվարթ։ Կրոնական հագուստով կանգնած հավատաց- յալը ուշադրությամբ լսում է ընթերցվածնե- րը, հետևում վարդապետների շարժումներին։ Պատարագիչը Ս. Սեղանի վրա, վարագույրի ետևը, զգեստավորվելիս, իր աղոթքի մրմնջ- ումներն է անում։ Ամեն ինչ պատրաստ է, և բոլորի հայացքը դեպի սեղան ուղղված, սպասում են վարագույրի բացմանը։

Վարագույրի ետևից դուրս են գալիս չորս խորհրդներ ու տիկնիներ, հագած միագույն շամաշապիկները վառած մոմերը և «Դա- նիել» մարգարեի թերթերը ձեռքերին։ Սկսվում է Դանիելի ընթերցանությունը։ Միաբանությունը, հավատացյալներին հոծ բազմության միջից ճանապարհ բացելով ա- վագ դասից, Իջման սեղանի երկու կողմերից գնում է Վեհարան, Վեհին ուղեկցելու դեպի տաճար։

Այժմ երկու շարք, որպես պատնեշ, կանգ- նած է ժողովուրդը։ Ամեն մինը աշխատում է, որքան կարելի է, մոտ լինել այն տեղին, որտեղից պիտի անցնի Վեհափառը, տես- նելու համար այդ պատկառելի ծերունու դեմքը։

Զանգերը ղողանջում են. բոլորը հետ են նա- յում։ Երևում են վարդապետները։ Ահա և Վե- հափառը. Իջման սեղանի առաջ, իր Աթոռի ամպհովանու ներքև է կանգնած Նա։

Բացվում է սեղանի վարագույրը։ Ահա ըո- պե, երբ բոլորի հայացքները ուղղվում են դեպի սեղանը։ Եւ սկսվում է Ս. Պատարագը։ Կարդացվում է ժամամուտը՝ «Աստվածածին անհարսնացեալ»ը։ Առաջին խոսքը, որ Ծննդյան գիշերը ասվում է, այդ գոհաբանա- կան շնորհակալական խոսքն է՝ ուղղված Աս- տուածամորը։

Տաճարը հետզհետե լցվում է ժողովրդով։ Ս. Պատարագը վերջանալու վրա է։ Մարդիկ ամբողջ օրը ծոմ պահելով սպասում են մասու- նակից լինել Ս. Պատարագին և ճաշակվել։

Վեհափառը իջնում է ատյան։

Սկսվում է նախատոնակը։ Քաղցր մեղո- դիայով, բանաստեղծական խոսքերով հորին- ված «Խորհուրդ Մեծին» մասնակցում է ժո- ղովուրդը։

Վերջացավ նաև նախատոնակը։ Վեհը, միաբանների ուղեկցությամբ, գնում է Վեհա- րան։ Բավական ուշ, ժողովուրդը ևս սկսում է ցրվել։ Դուրս գալով Տաճարից, ամենքն ի- րար շնորհավորում են՝ «Շնորհավոր Ծը- նունդ»։

Հունվարի 6, Աստվածահայտնություն և Ջրօրհնեք.

Պատարագիչն է Տ. Վահան Արքեպիսկոպոսը։ Դեռ առավոտից ժողովուրդը խռնվում է Տաճար։

Հանդիսավոր Պատարագը վերջանալու վրա է։ Բացվում է վարագույրը և սկսում է Ջրօրհնյաց հանդեսը։ Վեհափառը ոտքի է կանգնում։ Պատարագիչ Սրբազանը շրջապատել են վարդապետներ, քահանաներ, սարկավագներ և դպիրներ։

Շարականի քաղցր երգեցողության ուղեկցությամբ, բերում են սուրբ Մեռոնի աղավնին։

Սրբազան պատարագիչը առնում է Ս. Մեռոնի աղավնին իր ձեռքը և սկսում Ջրօրհնյաց հանդեսը։

Այդ րոպեին դասերը մի անընդհատ լցվում են ժողովրդով։

Վերջացավ Ջրօրհնյաց հանդեսը։

Մի ժամի չափ տևում է ջրաբաժանությունը։ Հավատացյալները, դուրս գալով Տաճարից իրար շնորհավորում են.

«Շնորհավոր Ծնունդ և Մկրտություն Քրիստոսի»: